

's-Hertogenbosch

KANTELING BESCHERMD WONEN

woudlopershandboek

Foto: Marc Bolsius

Regio Meierij en Bommelerwaard

Versie december 2017

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	‘Kanteling beschermd wonen’ vergt inspanning van alle betrokkenen.....	3
1.2	De cliënt – familie – betrokkenen	4
1.3	De zorgaanbieder – Reinier van Arkel.....	4
1.4	De woningcorporatie.....	5
1.5	De gemeente	5
1.6	Projectorganisatie	6
2.	ACTIES EN PRIMAIR VERANTWOORDELIJKEN.....	7
3.	BIJLAGEN WERKBOEK MET UITGEWERKTE VOORBEELDEN	14
3.1	Longlist kansrijke cliënten.....	14
3.2	Informereren cliënten en betrokkenen	15
3.3	Verschil beschermd wonen, beschermd wonen thuis, individuele begeleiding	16
3.3.1	Begrippen beschikking beschermd wonen en beschermd wonen thuis.....	18
3.4	Aftrap brede bijeenkomst Kanteling Beschermd Wonen	20
3.5	Voorbeeld voortgangsoverleg.....	21
3.6	Voorbeeld huurcontract	22
3.7	Voorbeeld 24/7 bereikbaarheid	24
3.8	Lokale welzijnsorganisatie	25
3.8.1	Sociale kaart	26
3.9	Cliënten klankbordgroep.....	27
3.10	Werkprocessen sociaal wijkteam	28
3.11	Financiële zaken.....	29
3.11.1	Verslag voorlichtingsbijeenkomst	29
3.12	Bijeenkomst met ervaringsdeskundigen.....	32
3.13	Mutaties in gedeelde woning	34
3.14	Lange termijn huisvesting	35

1. Inleiding

1.1 'Kanteling beschermd wonen' vergt inspanning van alle betrokkenen

Doel van de Kanteling beschermd wonen is een andere woon- en leefsituatie creëren, die meerwaarde voor de huidige cliënten beschermd wonen betekent. Zij krijgen meer zelfstandigheid aangeboden, worden gestimuleerd in hun vaardigheden, zoveel mogelijk in verbinding met de (mensen in de) wijk. Van cliënt naar wijkbewoner.

Een verandering kan stress veroorzaken en wordt daarom heel zorgvuldig voorbereid en aangepast aan het tempo dat iemand aankan. Er is geen dwang, wel drang. Omdat gebleken is dat een stap verder zetten dan je eigenlijk durft op termijn veel winst kan opleveren. Gestart wordt met scheiden van wonen en zorg voor wie dat aankan. Met behoud van de ondersteuning die mensen nu krijgen. Eerder (tijdelijk) intensiever, dan minder. Maar wel anders georganiseerd. Met specialistische hulp alleen waar dat echt nodig is. En algemene ondersteuning waar dat mogelijk is.

Dit vraagt om intensieve samenwerking tussen de primaire partijen: zorgaanbieder, de woningcorporatie, de gemeente in nauwe samenwerking met cliënten en familie- en betrokkenen. In de eerste fase (juni 2016 – februari 2017) van dit proces in de regio Meierij, is in Schijndel en 's-Hertogenbosch ervaring opgedaan met de stappen die daarvoor gezet moeten worden. Die staan in dit 'handboek' schematisch opgenomen. Een werkboek, dat een gids wil zijn voor volgende fasen, totdat de regiovisie Beschermd wonen, maatschappelijke- en verslaafdenopvang is uitgevoerd. Deze gids pretendeert niet een vastomlijnd plan te zijn, dat blindelings gevolgd kan worden. Iedere situatie is weer net anders, alleen al omdat de mensen anders zijn. Omstandigheden zijn ook wisselend. Het blijft dus nadenken voor alle actoren. Van hen wordt verwacht erop af te gaan, het doel voor ogen te houden, het gezonde verstand en de intuïtie te volgen. Dit handboek kan behulpzaam zijn om te zien welke acties en stappen mogelijk zijn.

Het schema geeft de hoofdlijnen, de hyperlinks verwijzen naar de uitwerkingen in de bijlagen. De kleuren voor de hoofdrolspelers hieronder, corresponderen met de kleuren in de kolommen achter de stappen / activiteiten. Zodat de lezer in zijn eigen kolom terug kan vinden welke acties van hem verwacht worden. De rood gearceerde blokken geven de trekker per actie aan. Zodra de actie in planning is, kleurt dat blok geel; zodra de actie uitgevoerd is, kleurt het groen. Daarmee werkt het voor ieder volgend proces ook als voortgangsrapportage.

Behalve de direct-betrokken stakeholders, zijn er meer partijen die een rol hebben in het behalen van het doel om mensen te ontwikkelen van cliënt naar wijkbewoner. Maatschappelijke organisaties die mensen verbinden in de samenleving: welzijn, maatschappelijk werk, vrijwilligersorganisaties, kerken. De 1e lijn zorg (huisarts, fysiotherapeut, wijkverpleegkundige). De ervaringsdeskundigen waarop mensen met kwetsbaarheden (én hun begeleiders) een beroep kunnen doen voor ondersteuning: Door en Voor, Nex2Next. Zij worden nauw betrokken in het proces en leveren een belangrijke bijdrage. Dit zijn partijen die de tweede ring vormen. Ze zijn niet in de lead, nemen niet het eerste initiatief, maar zijn onmisbaar in het realiseren van het doel.

1.2 De cliënt – familie – betrokkenen

Nu de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning vanuit beschermd wonen, willen ze ook graag kijken hoe het nog beter kan. Dus dingen gaan veranderen voor mensen in beschermd wonen. Voor mensen die jarenlang gewend zijn aan een manier van zorg, kan dat moeilijk lijken. Het liefst houden mensen vast aan het bekende. Toch heeft de commissie Dannenberg -met cliënten, familie/betrokkenen, ervaringsdeskundigen en betaalde professionals samen- een beeld geschetst dat meer perspectief biedt voor cliënten van beschermd wonen. Meer deelnemen aan het gewone leven, net als anderen. Van cliënt tot wijkbewoner. Meer zelfstandigheid en baas over het eigen leven. Met behoud van ondersteuning waar dat nodig is. Maar ook door te kijken hoe die ondersteuning anders kan. Niet alles hoeft door gespecialiseerde GGZ-professionals gedaan te worden.

Belangrijk te benadrukken dat niemand wordt gedwongen te verhuizen, of in te stemmen met een beschikking beschermd wonen Thuis als hij nog een overgangsrecht heeft op de huidige beschikking beschermd wonen. Het is belangrijk dat cliënten en hun families zich dat goed realiseren. De vraag aan cliënten en hun familie en betrokkenen is om open te staan voor verandering, voor verbetering. Om mee te denken en te doen, omdat het primair om hun leven gaat en zij vaak goed weten wat een passende oplossing is, die meerwaarde kan opleveren. Daar zijn al mooie voorbeelden van getoond. Als mensen kijken naar wat iemand wél kan, als hij daarin gesteund en gestimuleerd wordt.

1.3 De zorgaanbieder – Reinier van Arkel

In de begeleiding dient de omslag gemaakt te worden naar eigen regie, herstelgericht werken, wijkgericht netwerken. Oriëntatie is op de samenleving. Gewoon waar mogelijk, speciaal waar nodig. Idealiter komt de ondersteuning naar de cliënt toe (in zijn eigen sociale huis/omgeving), ipv de cliënt naar (een huis van) de zorgaanbieder. Eigen regie vraagt om vertrouwen in cliënten, in hun kansen en mogelijkheden (zonder kwetsbaarheden en beperkingen over het hoofd te zien). Dat vormt een paradigmashift die een grote cultuuromslag in de hele organisatie vergt. Een verandering van deze orde vraagt inspanning van alle betrokkenen. Woonbegeleiders hebben ondersteuning nodig met scholing en coaching on the job. Inzet van ervaringsdeskundigen, nauwe (triadische) samenwerking van familie en betrokkenen, kan dit proces stimuleren.

Voor cliënten beschermd wonen is 24/7 bereikbaarheid noodzakelijk. In de situatie van scheiden van wonen en zorg is dit des te belangrijker, ook voor de woningcorporatie in geval van crisis of escalatie. De zorgaanbieder heeft een belangrijk signalerende rol wanneer mensen van een beschermd setting naar meer zelfstandigheid gaan. Bij de overgang van beschermd wonen naar beschermd wonen thuis (of Individuele begeleiding) blijft de huidige zorgaanbieder verantwoordelijk voor de (coördinatie van) zorg en ondersteuning. Wel kan de zorgaanbieder delen van de zorg door anderen laten uitvoeren (thuiszorg, huishoudelijke hulp, zinvolle dagbesteding).

Extra aandacht is nodig voor 'goed huurderschap': op tijd huur betalen, verantwoordelijkheid voor een schoon huis, samen het huishouden voeren, rekening houden met omwonenden, crisiskaart, signaleringsplan. Behalve wonen, is dagbesteding minimaal even belangrijk voor een 'zachte landing in de wijk'. De zorgaanbieder ondersteunt de weg naar algemene wijkvoorzieningen, als welzijn, vrijwilligersorganisaties en misschien ook wel werkbedrijven.

1.4 De woningcorporatie

Veelal wonen mensen nu in een woning die de zorgaanbieder huurt van een woningcorporatie. Scheiden van wonen en zorg betekent dat voormalige cliënten beschermd wonen rechtstreeks huurder worden. Dat doet een nieuw beroep op de corporatie. Sommigen hebben hierop een actief beleid geformuleerd, voor anderen roept dit nieuwe vragen op. Is het vastgoed geschikt voor zelfstandige huur, zijn bijzondere huurcontracten nodig en hoe is de begeleiding gegarandeerd?

Vaak is kamerverhuur nieuw – hoe om te gaan met verhuizingen en nieuwe bewoners – inschrijvingsduur – komt iedereen in aanmerking – kan er gewerkt worden met voorkeur voor cliënten van een zorgaanbieder. Bepalen huurprijs voor kamerbewoning – rekening houden met passend toewijzen – vergunning is nodig voor kamerverhuur. Bepalen noodzaak en mogelijkheden van huurtoeslag.

In geval van niet-passendheid, ontstaat de vraag naar alternatieve huisvesting. Hoe om te gaan met de woningtoewijzing – urgentie; is er voldoende aanbod beschikbaar – (vervangende) nieuwbouw nodig – ombouw zorgvastgoed mogelijk?

Meer algemeen is er zorg omtrent overlast. Dit kan voor omwonenden zeer ingrijpend zijn. Omdat de huurbescherming heel goed geregeld is, is het belang van voldoende 'woonvaardigheden' groot. Daarnaast is de samenwerking in de buurt belangrijk, daarover moeten afspraken gemaakt worden wie het voortouw neemt. Met zorgaanbieder, wijkteam, politie, dagbesteding, GG&GD zijn korte lijnen nodig. En concrete afspraken wanneer ingegrepen moet worden. Een thema dat door corporaties, zorgaanbieders en gemeente gezamenlijk apart onderwerp van beleidsontwikkeling vormt.

1.5 De gemeente

Als verantwoordelijke voor het afgeven van de beschikking, voert het sociaal wijkteam keukentafelgesprekken met cliënten om een persoonlijke inschatting te maken van de mogelijkheden van cliënten om stappen te zetten naar meer zelfstandigheid. Het belang van De Kanteling wordt toegelicht vanuit cliëntenperspectief. In het plan van aanpak, dat samen met cliënt en zijn betrokkenen wordt opgesteld, worden concrete inhoudelijke doelen op alle leefgebieden geformuleerd. Dit vormt de basis onder de kwaliteit van zorg die de zorgaanbieder daarop inzet. Het sociaal wijkteam streeft met de cliënt te kijken buiten de gebaande paden; op geleide van het tempo dat passend is voor de individuele persoon. Het sociaal wijkteam evalueert – samen met de zorgaanbieder – regelmatig met de cliënt en zijn betrokkenen de geleverde ondersteuning en zorg. Zijn de doelen haalbaar?

De uitkeringsinstantie van de gemeente draagt zorg voor een soepel proces van toekenning. Waar nodig wordt schulddienstverlening ingezet en wordt actief de weg gewezen naar speciale voorzieningen voor mensen op/rond het sociaal minimum. Hiertoe dient de gemeente toegankelijkheid te creëren door een aanspreekpunt te benoemen.

De gemeente dient zich bewust te zijn van haar meervoudige rol: triple P. Publiek (hoeder van het belang van haar inwoners) – privaat (inkoper en opdrachtgever van zorg- en welzijnsdiensten) – partner (als medeleverancier van diensten aan inwoners). Dit vraagt van zowel interne ambtenaren als externe stakeholders steeds een duidelijke positionering. Spreekt hier de partner, de opdrachtgever of de hoedende overheid?

1.6 Projectorganisatie

De projectleider stuurt op voortgang, visie, leidt zo nodig lokale werkgroepen en vergaderingen vanuit de uitgangspunten van integraal kijken, verbinding, concreet maken, randvoorwaarden creëren. Acties en uitvoering liggen bij partijen. Die stellen per organisatie en per zorglocatie een projecteigenaar/kartrekker beschikbaar. De kartrekker vormt het centrale aanspreekpunt die intern de acties in zijn eigen organisatie uitzet en bewaakt. Omdat er met veel verschillende mensen gewerkt wordt, is bij aanvang een heldere taakverdeling nodig. De kartrekkers van Reinier van Arkel, corporatie en sociaal wijkteam vormen samen de lokale kerngroep Kanteling.

De projectleider stuurt actief op alle acties en de bewaakt de algehele voortgang van alle lopende kerngroepen.

In de eerste fase hebben de regiogemeenten een projectleider beschikbaar gesteld. Zij heeft het proces gestructureerd en in dit handboek vastgelegd. In het komende jaar 2017 zal bezien worden of de rol van integraal projectleider ook opgepakt kan worden door iemand uit de lokale projectorganisaties, bij voorkeur vanuit de zorgaanbieder, die de grootste verantwoordelijkheid voor de transformatie draagt.

Anderzijds is onafhankelijke sturing vanuit meerzijdige partijdigheid tot nu toe waardevol gebleken. En mogelijk neemt de complexiteit in de loop van de tijd weer toe, naarmate de cliënten een hogere zorgintensiteit vragen.

2. ACTIES EN PRIMAIR VERANTWOORDELIJEN

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
1	Keuze kansrijke cliënten / opstellen longlist voor de kanteling – overzicht betrokken corporaties – overzicht betrokken begeleidingsteams; toesturen aan projectleiding						
1	Sociaal wijkteams vragen naar inplannen benodigde capaciteit om cliënten op tijd te spreken en plan van aanpak te maken en deel te nemen in kerngroepen.						
2-4	Informereren cliënten en betrokkenen over komende veranderingen, het proces, de vraagbaken bij familie- en betrokkenenraad en cliëntenraad door teammanager en intern projectleider					evt	De eerste paar keer desgewenst nog samen met PL
2-4	<p>Bilateraal vooroverleg met iedere corporatie samen met vastgoed en teammanager Reinier van Arkel</p> <p>Proces en doorlooptijden bespreken. Kijken naar betrokken woningen: is de woning geschikt voor zelfstandige verhuur en wat zijn eventuele bijzonderheden of benodigde aanpassingen (denk bv aan gezamenlijk gas / water / licht)</p> <p>Benoemen van de wensen / randvoorwaarden voor de cliënt en voor verhuur aan de cliënt / bewoner – gebruik van (tijdelijke) huur/begeleidingscontracten – aard van informatiebehoefte – andere randvoorwaarden – korte en lange termijnoplossingen – wijze van betrekken omwonenden</p> <p>Corporatie kiest interne proceseigenaar / kartrekker</p>						<p>Commitment / medewerking / capaciteit</p> <p>Resultaat: actielijst met wie waarvoor verantwoordelijk is.</p>

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
2-4	<p>Presentatie door teammanager en intern projectleider in teamoverleg beschermd wonen Reinier van Arkel – betrekken enthousiaste begeleider die uit ervaring kan spreken</p> <p>Herstelvisie – andere organisatie zorg/ondersteuning – effect voor cliënten - proces en taken team – trainingsmogelijkheden Community Support, mogelijk met wijkteam samen.</p> <p>Ieder team kiest interne proceseigenaar/ kartrekker</p>						<p>Commitment / medewerking / capaciteit</p> <p>Resultaat: actielijst met wie waarvoor verantwoordelijk is.</p>
2-4	<p>Presentatie in wijkteamoverleg door teamleider en enthousiast wijkteamlid die uit ervaring kan spreken.</p> <p>Toelichting op proces en taken team: keukentafelgesprek – plan van aanpak – beschikking - connectie met welzijn, inkomensondersteuning – schulddienstverlening - Wie doet wat? Wie is betrokken? Wat kunnen/mogen we verwachten van elkaar - van de burger? Op welk moment kan het voorliggend veld betrokken worden? Hoe zien de huurcontracten eruit? Wanneer kunnen die klaar zijn? Etc.</p> <p>Het wijkteam kiest interne proceseigenaar/ kartrekker</p>						<p>Commitment / medewerking / capaciteit</p> <p>Resultaat: actielijst met wie waarvoor verantwoordelijk is.</p>

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
4	<p>Afrap met direct-betrokken stakeholders: corporaties – Reinier van Arkel – wijkteams – cliënten en hun betrokkenen en met tweede kring betrokkenen: maatschappelijke organisaties, 1^e lijn.</p> <p>Herstelvisie – gezamenlijke opgave wonen/dagbesteding/begeleiding - meerwaarde voor cliënt – verschil beschermd wonen en beschermd wonen thuis</p> <p>Inhoud processtappen – rol van kernteam per locatie en 2e kring</p>						<p> Eenheid van visie en taal/</p> <p> Resultaat: kerngroep is bereikbaar; thema's wonen en participatie met deelnemers besproken</p>
4 en verder	Elke drie weken voortgangsoverleg plannen met lokale kerngroepen. Op aanvraag van één van de partijen kan projectleiding uitgenodigd worden.						
4	Aanleveren NAW info cliënten + pb-er + toestemming gegevensuitwisseling bij sociaal wijkteam						Aan de slag
3-7	Huidige woningen beoordelen op mogelijkheden rechtstreekse verhuur, met mogelijk tijdelijk huurcontract of contract met zorgbepaling						Zo snel mogelijk helderheid over huuropties
4-7	Afstemming met gemeente (vergunning, bestemming)						
4-6	Servicekosten / Nuts tot nu toe van woningen in beeld brengen en aan corporatie sturen						
4-7	Bepalen huurprijs en servicekosten op basis van minimuminkomen (er zijn slechts enkele uitzonderingen die meer inkomen dan 22.000 p/j hebben)						

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
7-10	Keuze om woningen aan te merken als zorgwoningen om huurtoeslag mogelijk te maken. Zo ja, aanmelden bij Belastingdienst. Zo nee, met huurprijs grens huurtoeslag aanhouden						
5-6	Kennismaking tussen zorgaanbieder en lokale welzijnsorganisatie : hoe kunnen we samen zorgdragen voor een goede ontvangst in de wijk, op basis van wederkerigheid.						
4	Planning keukentafelgesprekken, plannen zo spoedig mogelijk na de aftrap samen met kartrekker RvA						
5-6	Veranderingen brengen onzekerheid. Vergroten directe inbreng en betrokkenheid via een cliëntenklankbordgroep .						Clëntenraad in de lead?
8-10	Keukentafelgesprek (assessment) om te inventariseren wat bewoners kunnen / willen. Vooraf is al de toestemming geregeld en ligt de benodigde informatie bij sociaal wijkteam. Het gesprek gaat vooral over wat de cliënt zelf kan, wat hij wil en of netwerk of voorliggend veld al is betrokken of kan worden.						Resultaat: alle ingrediënten voor het plan van aanpak. Eerste inschatting over beschermd wonen/bwthuis/ib
2-7	Wat wil ik, wat kan ik, waar heb ik ondersteuning nodig						Resultaat: inzicht in ondersteuningsbehoefte
5 en verder	Met de cliënt gaan kijken wat er in zijn wijk te halen en te brengen valt aan bv vrijwillige ondersteuning, activiteiten, vrijwilligerswerk. Gebruik maken van kennis sociale kaart bij sociaal wijkteam.						Activeren, stimuleren.

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
5-7	Organiseren 24/7 meldpunt voor hulp en begeleiding bij acute problemen – met opschaalmogelijkheid.						
4 - 10	Noodzaak duidelijk maken om in te schrijven bij woningcorporatie en in geval van huur om inkomensgegevens naar corporatie te sturen						
4-10	Samen met cliënt financiële positie in beeld brengen; is er sprake van schulden, is inkomensondersteuning mogelijk, toeleiding naar laagdrempelige cursus 'omgaan met geld' (met welzijnsorganisatie); tijdig uitkering aanvragen						
8-9	Plan van Aanpak na keukentafelgesprek en indicatie afgeven beschikking beschermd wonen thuis of IB. Werkprocessen zijn aangepast aan deze doelgroep.						Maatwerk aansluitend bij behoefte.
10-11	Terugkoppeling voortgang naar cliënten en familie/betrokkenen, aansluitend op behoefte; FBR en cliëntenraad betrekken.						Ook als er geen nieuws te melden lijkt, toch hebben mensen behoefte aan stand van zaken.
9-10	Informatie over begeleidingsbehoefte naar corporatie tbv bepaling huurcontract; dit betreft algemene informatie, die niet de privacy schendt. Zie het voorbeeld huurcontract .						
9-10	Inkomensgegevens met IB60 formulier (https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/werk-en-inkomen/content/hoe-kom-ik-aan-een-inkomensverklaring) naar corporatie sturen.						

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
5 - 9	wijziging eigen bijdrage CAK ivm terugkeer naar de samenleving na definitieve beschikking voorbereiden en zsm indienen						
8-9	Voorlichting door ervaringsdeskundigen in bijeenkomst voor cliënten en betrokkenen.						Het lijkt wat inefficiënt, maar het is beter meerdere
9-10	Organiseren voorlichtingsbijeenkomst over financiële zaken met mogelijkheid van financiële adviseurs (welzijn, sociaal raadslieden, maatschappelijk werk) om hulp te krijgen bij budgetbeheer, formulieren en administratie. Gecombineerd met informatie over "goed huurderschap": rechten en plichten, relatie huurder – verhuurder, verantwoordelijkheid in en om het huis en in woonomgeving.						bijeenkomsten (naar behoefte van betrokkenen) te organiseren dan alle informatie in één keer over te brengen.
8-12	Begeleiding bieden (inschakelen ervaringsdeskundigen of vrijwilligers) bij afspraken over <ul style="list-style-type: none"> • (kosten en organiseren) eten en huishouden; • Kosten gas, water, licht (in servicekosten?); • Reservering voor vervanging gezamenlijke apparatuur en spullen; • Verzekeringen individueel en gemeenschappelijk; Kan in de vorm van huiskameroverleg						

Start en doorlooptijd in weken	Acties en primair verantwoordelijken ->	Client	Reinier van Arkel	Corporatie	Wijkteam	Projectleiding	Doel
9-12	Afspraken met woningcorporatie over invulling kamers bij mutaties ; informeren achterblijvende bewoners – zorgaanbieder, reactietermijnen; afhankelijk van zelfstandige woning of kamerverhuur						Inzicht in eigen verantwoordelijkheid in context van gezamenlijke huishouding
11-13	Per persoon financieel overzicht met (veranderde) inkomsten en uitgaven voor berekening besteedbaar inkomen na aftrek van vaste lasten.						
13	Individuele instemming met plan van aanpak / ondersteuningsplan en ondertekenen						
13-15	Bespreking huurcontract met huurders en ondertekenen						
6 - 13	Bespreken langere termijn mogelijkheden voor herhuisvesting van cliënten beschermd wonen in bestaande voorraad / nieuwbouw.						

3. BIJLAGEN WERKBOEK MET UITGEWERKTE VOORBEELDEN

3.1 Longlist kansrijke cliënten

Reinier van Arkel heeft met de gemeenten in de Meerij een opgave bepaald voor de extramuralisering van hun cliënten beschermd wonen in 's-Hertogenbosch, Zaltbommel en Schijndel. In de eerste fase heeft het accent op Schijndel en Den Bosch gelegen. Voor de jaren 2017 en verder gaat Reinier van Arkel voortvarend verder met nieuwe cliënten en andere locaties. Voor 2017 is het doel in totaal een kleine 50 mensen te ambulantiseren.

Om een totaalbeeld van de stedelijke opgave te krijgen, wordt van twee kanten gekeken. Vanuit Reinier van Arkel wordt bekeken:

- Welke cliënten op welke locaties kunnen ambulantiseren
- Wie wel en beter niet bij elkaar in de buurt / cluster kan wonen
- Welk vastgoed zij het liefst eerder en welke later willen omklappen cq afstoten

Woningcorporaties gaan onderzoeken welke mogelijkheden zij zien:

- Op de huidige adressen van Reinier van Arkel (conform lijst 'buitenlocaties'), welke woningen
 - wil de corporatie graag terug laten vloeien naar de reguliere voorraad
 - zijn gemakkelijk om te klappen qua huur
 - liggen op gunstige plekken, zodat de wijk/buurt niet overbelast raakt
 - zijn betaalbaar
- In woon-zorgcomplexen in combinatie met andere zorgaanbieders (zoals in Anthoniegarde zowel mensen met een beperking als ouderen wonen)
- In nieuwbouw

Wenselijk is om in clusters (variërend van 4 tot 8?? bewoners) huisvesting te vinden voor mensen met psychische kwetsbaarheden. Met ieder hun eigen appartement, met waar nodig een inloop e/o kantoor in de directe nabijheid.

Het is belangrijk dat de begeleiding in de buurt geboden kan worden. Dat vraagt om enige concentratie in de wijken. Zodat Reinier van Arkel in 'geïntegreerde' wijkteams zorg kan bieden gericht op IB, beschermd wonen thuis, beschermd wonen, waar nodig in combinatie met ondersteuning /behandeling door het Fact team.

Zowel corporaties als Reinier van Arkel richten zich allereerst op de korte termijn van 2017, maar kijken ook vooruit naar 2018 en verder.

3.2 Informeren cliënten en betrokkenen

Beoogd doel van de Kanteling beschermd wonen is een woon- en leefsituatie creëren, die meerwaarde voor de cliënten beschermd wonen betekent. Doordat zij meer zelfstandigheid aangeboden krijgen, gestimuleerd worden in hun vaardigheden, zoveel mogelijk in verbinding met de (mensen in de) wijk. Een verandering brengt stress en wordt daarom heel zorgvuldig voorbereid en aangepast aan het tempo dat iemand aankan. Er is geen dwang, wel drang. Omdat gebleken is dat een stap verder zetten dan je eigenlijk durft op termijn veel winst kan opleveren.

Een voormalig beschermd wonen cliënte zei het kernachtig: *eerst durfde ik niet, maar nu ga ik voor geen goud terug.*

Aanbevelingen vanuit de cliëntenklankbordgroep:

- Oppassen voor te snelle besluitvorming; mensen moeten weten waarvoor ze tekenen
- Breng dus ook risico's en consequenties in beeld
- Niet over de hoofden van mensen heen praten: praat met mij, niet over mij
- Laat mensen zelf hun dingen verwoorden, dan weet je ook of het goed is overgekomen

- Verschil beschermd wonen en beschermd wonen thuis toelichten en overzicht uitdelen.

Gestart wordt met scheiden van wonen en zorg voor wie dat aankan. Met behoud van de ondersteuning die mensen nu krijgen. Eerder (tijdelijk) intensiever, dan minder. Maar wel anders georganiseerd. Met specialistische hulp alleen waar dat echt nodig is. En algemene ondersteuning waar dat mogelijk is. (zie verschil beschermd wonen – beschermd wonen thuis).

Ook hier wijze woorden van een ervaringsdeskundige: *het zal echt nog wel een tijdje onduidelijk blijven, maar vertrouw erop dat je de ondersteuning houdt die je nodig hebt en dat je altijd een dak boven je hoofd hebt. Ze zetten je er heus niet uit!*

Ook actief met andere daginvulling (tegelijk of aansluitend). Kijk wat er in je omgeving gebeurt; we gaan er samen op af.

Ik was vooral blij met het interview dat Jos en Ger hebben gegeven aan De Reinier en hun slotwoord: *ik zie het gesprek met de gemeente met vertrouwen tegemoet.*

In het proces werken Reinier van Arkel, gemeenten en de woningcorporaties nauw samen. En er is veel overleg nodig met cliënten én familie- en betrokkenen. Mensen worden uitgenodigd deel te nemen in cliënten klankbordgroep – werkgroepen wonen / participatie.

Mooie voorbeelden:

Contact met welzijn – actief worden – vrijwilligerswerk – ‘besmettelijk’: ik verveel me ook – Budgetmaatjes – broer die internetabonnement uitzoekt – Financiële zaken – toeslagen en voorzieningen mogelijk.

Verdeling gezamenlijke kosten (via servicekosten), omgaan met mutaties, onderhoud.

Reinier van Arkel investeert in wijkgericht werken; IRB –nieuw leven ingeblazen – gewone activiteiten naast gespecialiseerde dagbesteding –training Community support

Geïntegreerde gebiedsteams – flexibel op/afschalen tussen beschermd wonen – beschermd wonen thuis – ib – Fact

3.3 Verschil beschermd wonen, beschermd wonen thuis, individuele begeleiding

Er worden verschillende woorden gebruikt voor wonen met ondersteuning voor mensen met psychische kwetsbaarheden. Dat scheidt verwarring. De terminologie komt voort uit wetten en regels, zoals de Wet Langdurige Zorg, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Zorgverzekeringswet. Hieronder een schema met een overzicht van de diverse 'talen' die gebruikt worden in de verschillende sectoren. Als we vertrekken vanuit de situatie van de persoon met kwetsbaarheden, hanteren we die als Algemeen Beschaafd Nederlands en de andere begrippen als buitenlandse taal onder professionals.

Situatiebeschrijving bewoner	Beschikking gemeente ¹	'product' zorgaanbieder	Woningtype corporatie
Ik woon in mijn eigen huis en heb de boel redelijk op orde. Op afspraak komt mijn begeleider die helpt met mijn administratie en die de weekagenda met mij doorneemt ² . De rest gaat goed. Als ik voel dat ik onrustig wordt, kan ik hem bellen. Ik maak samen met de begeleiding de planning en we evalueren regelmatig hoe het gaat met mijn persoonlijke zelfstandigheid.	Begeleiding individueel	Ambulante gespecialiseerde begeleiding; Begeleid wonen Begeleiding kan geheel door gespecialiseerde hulpaanbieder gebeuren of in combinatie met 1e en 0e lijn.	Zelfstandige woning; huurder heeft eigen huurcontract
Ik woon in mijn eigen huis en heb de boel redelijk op orde. Een paar keer per week komt mijn begeleider die helpt met allerlei dingen, en die mij aanwijzingen geeft om er voor te zorgen dat ik er geen puinhoop van maak. Ik weet dat dat nodig is. Als hij er niet zou zijn, zou het mij niet lukken. Hij hoeft niet de hele dag in de buurt te zijn, maar ik moet wel kunnen bellen. Soms voel ik me onrustig worden en dan komt hij ook zo snel mogelijk, anders gaat het niet goed. Ik maak samen met de begeleiding de planning en we evalueren regelmatig hoe het gaat met mijn persoonlijke zelfstandigheid.	Beschermd wonen thuis	begeleid kamer bewonen; beschermd thuis Begeleiding kan geheel door gespecialiseerde hulpaanbieder gebeuren of in combinatie met 1e en 0e lijn.	Zelfstandige woning ³ ; bewoner heeft huurcontract evt met voorwaarden.
Idem als hierboven Ik woon met meer mensen samen in één huis. We hebben allemaal onze eigen kamer. Daar kan ik mezelf zijn en mijn eigen gang gaan. We bespreken samen hoe we de taken in huis verdelen. De begeleiding helpt daar bij.	Beschermd wonen thuis	begeleid kamer bewonen; beschermd thuis Geclusterde individuele begeleiding;	Onzelfstandige wooneenheid; bewoner heeft huurcontract evt met voorwaarden.
Alleen op mezelf wonen ging niet meer. Ik heb begeleiding nodig die zorgt dat ik mijn bed uitkom,	Beschermd wonen 'all	Geclusterde individuele	Zorgwonen; groepswoon

¹ Een uitgebreide toelichting is opgenomen in de begripsbepaling

² Dit kan ook andere ondersteuning zijn op meerdere levensdomeinen, bv hulp om het huis netjes te houden, een goede dagactiviteit te zoeken, een voedzame maaltijd klaar te maken. Dit is maatwerk in elke specifieke situatie.

³ Dit kan een woning alleen zijn, of in een cluster met meerdere woningen en een gemeenschappelijke ruimte.

<p>dat ik naar mijn vrijwilligerswerk ga en waar ik naar binnen kan lopen als ik vragen heb, of me verveel. Ik woon met meer mensen in een groep, en voel me pas gerust als er iemand in de buurt is. Ik werk eraan om weer meer regelmaat vanuit mezelf te krijgen, maar dat heeft nog wel even tijd nodig.⁴</p>	<p>inclusive'</p>	<p>begeleiding; Beschermd wonen</p>	
<p>Idem als hierboven Ik woon met meer mensen samen in één huis. We hebben allemaal onze eigen kamer. Daar kan ik mezelf zijn en doen waar ik zelf zin in heb. De begeleiding helpt ons om zelfstandig te koken en het huis netjes te houden.</p>	<p>Beschermd wonen 'all inclusive'</p>	<p>Beschermd wonen; Geclusterde individuele begeleiding;</p>	<p>Onzelfstandige wooneenheid</p>

⁴ Ondersteuning is nodig op meerdere levensdomeinen tegelijk nodig, bv verstoord dag-nachtritme, zinvolle dagbesteding, gestructureerde omgeving met 24/7 ondersteuning in de nabijheid.

3.3.1 Begrippen beschikking beschermd wonen en beschermd wonen thuis

- **Beschermd wonen All inclusive**

Voorziening voor mensen (18+) met een psychiatrische diagnose die zijn aangewezen op 24 uren hulp/zorg, veel nabijheid nodig hebben en hun hulpvraag vaak niet langer dan 30 min. uit kunnen stellen.

Bewoners nemen een all inclusive pakket af. D.w.z. dat alle begeleiding/dagbesteding, woonlasten, vaste lasten, eten, schoonmaak, toezicht, e.d. op lasten komen van de zorgaanbieder. De cliënt betaalt een (hoge) eigen bijdrage voor verblijf, ingehouden door het CAK.

- **Beschermd wonen Thuis**

Voorziening voor mensen (18+) met een psychiatrische diagnose die een beroep kunnen doen op 24 uren hulp/zorg op afroep. Er is altijd sprake van scheiden van zorg en wonen, betekent dat cliënt zelfstandig huurt en alle vaste lasten op zich neemt. Cliënt betaalt een (lage) eigen bijdrage voor begeleiding aan het CAK.

- **Voor wie**

Beschermd wonen Thuis is bedoeld voor mensen met psychische moeilijkheden wiens psychiatrische problematiek voldoende gestabiliseerd is en die geen noodzaak hebben tot een permanent verblijf in GGZ behandelsetting of aan Beschermd wonen all inclusive. Het is bedoeld voor diegenen die wel intensieve begeleiding en/of assistentie nodig hebben, maar geen 24-uurstoezicht. Kunnen over het algemeen hun hulp/zorgvraag langer dan een uur uitstellen en de vragen bundelen. Er is wel sprake van een 24 uren bereikbaarheidsdienst. Het gaat om mensen die geholpen moeten worden bij het wonen, levensonderhoud, en bij het verwerven van sociale vaardigheden en dagbesteding en participatie. Alleen wonen, zonder professionele hulp, is onmogelijk voor hen. Om in aanmerking te komen voor Beschermd wonen thuis heeft men gemiddeld 10 uur per week ondersteuning nodig.

Beschermd wonen Thuis betekent voor sommige personen een overgangsfase naar een zelfstandig leven in de maatschappij. Voor anderen is beschermd wonen een definitieve woonvorm. Soms moeten mensen voor korte of langere periode toch nog eens opgenomen worden in een psychiatrisch ziekenhuis. Na hun opname keren ze normaal gezien terug naar de Beschermd wonen Thuis voorziening.

- **Huisvesting**

Beschermd wonen Thuis betekent wonen in de maatschappij in een veelal kleinschalige woonvorm. Er zijn meerdere vormen van beschermd wonen Thuis

Groepswonen: enkele personen delen samen een woning. Elke bewoner heeft een eigen individuele kamer met al dan niet eigen keuken en maakt samen met de andere bewoners gebruik van de gemeenschappelijke ruimtes. Bewoners betalen zelf hun woonlasten.

Individueel Beschermd wonen Thuis: De bewoner woont alleen in een woning die eigendom is van derden of van de bewoner zelf, en daarmee dus ook zelf verantwoordelijk is voor de woonlasten.

- **Begeleiding**

Beschermd wonen Thuis kenmerkt zich door begeleiding op afstand. De begeleider is niet permanent aanwezig in de woning. Begeleiding gebeurt door middel van één of meerdere huisbezoeken per dag of per week. Begeleider bespreekt met de bewoners een aantal zaken die voor iedereen belangrijk zijn. Daarnaast is er ook individuele begeleiding op maat voor elke bewoner. Bewoners krijgen bijvoorbeeld hulp om het huis netjes te houden, de administratie te doen, een goede dagactiviteit te zoeken, een voedzame maaltijd klaar te maken. Dit is maatwerk in elke specifieke situatie.

De begeleiding wordt gepland en regelmatig geëvalueerd samen met de bewoner zelf. De

begeleiding is in essentie gericht op de maximale ontwikkeling van de persoonlijke zelfstandigheid van de bewoners. Begeleiding kan geheel door gespecialiseerde hulpaanbieder gebeuren of in combinatie met 1e en 0e lijns hulp.

- **Dagbesteding**

Voor elke bewoner wordt gezocht naar passende dagbesteding. Sommigen volgen een opleiding, anderen werken of doen vrijwilligerswerk en nog anderen gaan naar een buurt- of activiteitencentrum.

3.4 Aftrap brede bijeenkomst Kanteling Beschermd Wonen

- **Doel**

Commitment krijgen over inhoud en proces van de kanteling in beschermd wonen in de locaties Eerste start met uitvoering maken.

- **Deelnemers**

Cliënten	Cliënten zijn welkom, maar aparte raadpleging in eigen klankbordgroep geeft meer rust en ruimte
Cliëntvertegenwoordigers	Cliëntenraad, Familie- en betrokkenenraad
Ervaringsdeskundigen	Door en Voor, nex2next
Sociaal wijkteams	Kartrekkers en teamleiders
Gemeenten	Uitkeringsinstantie, schulddienstverlening
Reinier van Arkel	Teammanager, projectleider en kartrekkers
Woningcorporaties	Verantwoordelijke wonen en zorg en kartrekkers
	Welzijnsorganisatie, maatschappelijk werk

- **Programma**

16.00	welkom	Wethouders en bestuurders zorgaanbieder en woningcorporatie
16.05	Kennismaking	Projectleider
16.15	Beeld en geluid	Ervaringsdeskundige die vanuit een intramurale vorm van beschermd wonen nu zelfstandig woont
16.25	Integrale procesregie	Gemeente + zorgaanbieder + woningcorporatie In gesprek met welzijn Presentatie kerngroep per locatie met email en telnr van kartrekkers voor optimale bereikbaarheid
16.45	Thema's participatie en wonen	In subgroepen processtappen handboek doornemen; Wat is er, wat kan er, wat moet geregeld; wijze van terugkoppeling (iedere zes weken ongeveer)
17.30	aandachtspunten	Ondersteuning ervaringsdeskundigen, sociale dienst, aanbod aan wijkactiviteiten
18.00	Afsluiting en vervolgspraak	Acties worden uitgewerkt in kerngroepen en komen terug in plenaire terugkoppeling

- **Datum en Locatie**

Tip
Kies voor interactieve werkvormen, waardoor mensen zelf aan het werk gaan.

3.5 Voorbeeld voortgangsoverleg

In de eerste fase is in Schijndel en Den Bosch regelmatig voortgangsoverleg gehouden met de direct betrokkenen van Reinier van Arkel, sociaal wijkteam, woningcorporatie. Een verslag geeft de besproken thema's weer.

- **Verslag voortgangsoverleg Kanteling Den Bosch**

24 november 2016

Aanw: (Reinier van Arkel), (Sociaal wijkteam), (Zayaz), Ann Meijer

Bij een verhuizing en nieuwe beschikking beschermd wonen thuis zou het niet nodig moeten zijn dat iemand overgaat naar een ander team. De omvang van de begeleiding blijft het zelfde. Liever vertrouwde begeleiding voortzetten. *Actie: Aafke / Anouk.*

HAT-eenheden

Alle huidige bewoners kunnen blijven wonen en krijgen een eigen huurcontract. Om dit type woningen te behouden voor deze doelgroep, wordt bij mutaties (verhuizingen) voor nieuwe bewoners uitgegaan van tijdelijkheid. Dan vormt dit een trainingshuis met als doel om naar een reguliere woning door te stromen. Als trainingshuis zou Reinier van Arkel moeten gaan huren. Vraagt om besluit Reinier van Arkel. *Actie: Monique.*

Cliënten dienen zich altijd in te schrijven bij Woonservice. *Actie: Aafke*

Voor de huurcontracten met de huidige bewoners gaan we uit van contract voor onbepaalde tijd met verplichting begeleiding te accepteren. Alleen als de situatie daarom vraagt: tijdelijk contract voor twee jaar incl zorgverplichting met uitzicht op vast contract.

Per persoon advies over type begeleiding; *actie Aafke.*

Voorstel voor huurcontract: actie Simone.

Streefdatum blijft 1 januari 2017. Het is belangrijk te houden aan data die we noemen, verschuivingen maakt mensen nerveus.

Vraag: kan huurcontract ook per eind december, zodat al in januari (de eerstvolgende maand) huurtoeslag kan worden geregeld? *Actie: Simone*

Berekening gas-water-licht gaat nu per twee Hats; voorkeur voor afrekening via servicekosten en ieder een eigen (tussen)meter (*onderzoek: Simone*). Anders verdeling 50/50%.

De eensgezinswoningen

Sociaal wijkteam + Aafke + Simone gaan woonwensen en risico's en kansen per persoon in beeld brengen. Daarna kan Simone (vanaf januari – niet alles tegelijk) kijken of mensen met voorrang een andere woning kunnen krijgen. *Actie: sociaal wijkteam-Aafke-Simone*

Voor alle mensen met een nieuwe beschikking bwthuis geldt dat Reinier van Arkel en sociaal wijkteam samen regelmatig (ieder kwartaal) evalueren hoe het gaat.

Als in 2017 de woonsituatie tot rust is gekomen, wordt actief ingezet op verbinding met de wijk, dagbesteding en participatie. Het overzicht Samen is Leuker met informele zorg en vrijwilligersorganisaties is daarbij behulpzaam.

3.6 Voorbeeld huurcontract

Tijdelijke huurovereenkomst zelfstandige woonruimte woonbegeleiding

De ondergetekenden

- 1 De stichting Zayaz gevestigd en kantoor houdende te 's-Hertogenbosch, vertegenwoordigd door haar directie, hierna te noemen: "Zayaz" en:
- 2

hierna (gezamenlijk) te noemen: "huurder c.q. bewoner"

overwegende dat:

- a) Zayaz zich als toegelaten instelling in de zin van de Woningwet onder andere ten doel stelt om huisvesting te bieden aan personen die zorg en/of woonbegeleiding behoeven en door deze omstandigheden moeilijkheden ondervinden bij het vinden van passende huisvesting;
- b) De zorginstelling Reinier van Arkel in dit kader van Zayaz zes appartementen heeft gehuurd specifiek bestemd voor mensen met psychische, psychiatrische en/of psychosociale problematiek.
- c) Bewoners reeds in deze appartementen wonen met een beschikking beschermd wonen. Als gevolg van het besluit van de overheid tot het scheiden van wonen en zorg, Zayaz rechtstreeks een huurovereenkomst zal sluiten met de bewoners.
- d) Bewoners zorg en/of begeleiding nodig hebben in het dagelijks leven om zo zelfstandig mogelijk te blijven wonen.
- e) Bewoners via de gemeente een beschikking beschermd wonen thuis ontvangen. Bewoners de zorg en/of begeleiding, conform opgenomen in de beschikking, via een aparte overeenkomst met een zorgpartij regelen; bij aanvang Reinier van Arkel.
- f) Door deze vorm van verhuur gecombineerd met het leveren van zorg en begeleiding, Zayaz en Reinier van Arkel de mogelijkheid aan bewoners bieden om zo zelfstandig mogelijk te kunnen blijven wonen.
- g) Bewoners in aanmerking komen voor de bovengenoemde begeleiding en hiermee behoren tot de bij ministeriele regeling vastgestelde doelgroep (met woonbegeleiding) waarvoor toegelaten instellingen op grond van artikel 48 van de Woningwet overeenkomsten van huur en verhuur voor bepaalde tijd voor de duur van twee jaren of korter mogen sluiten.
- h) Op deze overeenkomst artikel 7:228 lid 1 BW van toepassing is, dit betekent dat deze huurovereenkomst tijdelijk is en van rechtswege afloopt na de overeengekomen termijn van 2 jaren. Hiertoe dient Zayaz 3 tot uiterlijk 1 maand voor de afloop van de huur, de huurder te informeren dat het contract afloopt.
- i) De intentie is echter dat huurder voor onbepaalde tijd in de woning kan blijven wonen. Huurder dient te laten zien dat hij/zij in staat is om (met enige begeleiding) zelfstandig te wonen, een en ander ter beoordeling van Zayaz en begeleiding.
- j) Indien Zayaz, de huurder niet informeert over de afloop van de huurovereenkomst de huurovereenkomst is voortgezet voor onbepaalde tijd.
- k) Huurder zijn eventuele inschrijving bij WoonService behoudt, vanwege de tijdelijke aard van deze overeenkomst.

komen overeen:

4

5 het gehuurde

Zayaz verhuurt tijdelijk aan huurder, die in huur aanneemt, het appartement, gelegen aan te **S-HERTOGENBOSCH**, met inbegrip van (indien van toepassing) de bijbehorende tuin / berging / schuur / garage, hierna te noemen: het gehuurde.

Het gehuurde is uitsluitend bestemd te worden gebruikt als woonruimte ten behoeve van huurder (en de leden van zijn/haar gezin). Huurder dient in het gehuurde zijn verblijfsadres te vestigen en gevestigd te houden.

Ingangsdatum, looptijd

De overeenkomst gaat in op 1 februari 2017. De overeenkomst betreft een tijdelijke huurovereenkomst voor de duur van 2 jaren en eindigt derhalve van rechtswege op 1 februari 2019. De intentie is om de overeenkomst na twee jaren voor onbepaalde tijd voort te zetten, na beoordeling hiervan door Zayaz en begeleiding van de bewoner. Deze huurovereenkomst kan door huurder voor het verstrijken van de overeengekomen bepaalde tijd worden opgezegd met een opzegtermijn van 1 maand.

Betalingsverplichtingen

Het maandelijks door huurder bij vooruitbetaling verschuldigde bruto huurbedrag bedraagt: (zegge:). Dit bedrag is als volgt opgebouwd (A+C+D):

A: De kale huurprijs bedraagt bij het sluiten van deze huurovereenkomst:

De huurprijs wordt periodiek verhoogd overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 van na te noemen algemene huurvoorwaarden.

C: Verrekenbare servicekosten

Een bedrag ter hoogte van de hieronder genoemde bijkomende servicekosten, die maandelijks in rekening worden gebracht en jaarlijks worden afgerekend. Dit bedrag kan bij het sluiten van de huurovereenkomst als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Totaal
Elektra gemeenschappelijk	€
Schoonmaak gemeenschappelijk	€
Huismeester	€
Water	€
Glasbewassing woningen	€
Totaal	

D: Niet verrekenbare servicekosten

Een bedrag ter hoogte van de hieronder genoemde bijkomende servicekosten, die maandelijks in rekening worden gebracht en niet worden afgerekend. Dit bedrag kan bij het sluiten van de huurovereenkomst als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Totaal
Glasfonds	€
Rioolontstopping	€
Bijdrage huurdersorganisatie	€
Totaal	

Contractkosten

Bij ondertekening van deze huurovereenkomst is huurder aan Zayaz een bedrag groot € 45,00 (= zegge: vijfenvestig euro en nul cent) aan contractkosten verschuldigd.

Verstrekking gegevens huishoudinkomen en gezinssamenstelling

Huurder verklaart dat de door hem aan verhuurder vóór aanvang van de huurovereenkomst verstrekte gegevens met betrekking tot zijn huishoudinkomen en gezinssamenstelling juist en volledig zijn.

Indien huurder onjuiste of onvolledige gegevens verstrekt en hij bij verstrekking van de juiste en volledige gegevens niet in aanmerking zou zijn gekomen voor het gehuurde, moet huurder het gehuurde ontruimen op eerste aanzegging van verhuurder. Indien huurder hiertoe niet overgaat, start verhuurder een gerechtelijke procedure met als doel ontruiming van het gehuurde.

Algemene huurvoorwaarden

Op deze overeenkomst zijn van toepassing de Algemene Huurvoorwaarden van Zayaz, versie 1 januari 2014. Huurder verklaart vóór de ondertekening van deze overeenkomst een exemplaar van deze algemene huurvoorwaarden te hebben ontvangen en verklaart voldoende tijd te hebben gekregen om van de inhoud kennis te nemen.

Overige bepalingen

In aanvulling op de algemene huurvoorwaarden gelden tussen huurder en verhuurder de volgende bepalingen:

Voorwaarden woonbegeleiding

- Bewoner is verplicht om gedurende de gehele looptijd van deze tijdelijke huurovereenkomst begeleiding te ontvangen passend bij de aard en complexiteit van de hulpvraag van de huurder en daar alle medewerking aan te verlenen.
- Bij aanvang van de huurovereenkomst is Reinier van Arkel de zorgaanbieder die de zorg en/of woonbegeleiding levert. Als de zorg bij Reinier van Arkel stopt is bewoner verplicht om een andere zorgaanbieder te contracteren.
- Reinier van Arkel zal Zayaz informeren als bewoner de zorgovereenkomst met Reinier van Arkel beëindigt. Bewoner gaat akkoord met het verstrekken van informatie, aangaande het huurderschap, aan Zayaz door Reinier van Arkel of de dan aanwezige zorgpartij.
- Bewoner gedraagt zich als een 'goed huurder', dit betekent onder andere dat huurder verantwoordelijk is voor onderhoud aan de woning, maar zich ook goed gedraagt in de richting van de woonomgeving. Dit betekent bijvoorbeeld geen overlast bezorgen aan burens of in de straat.
- Zayaz neemt contact op met Reinier van Arkel of de dan aanwezige zorgpartij, indien er signalen zijn dat het zelfstandig wonen niet goed gaat, bijvoorbeeld bij overlast of huurachterstanden.
- Ingeval huurder geen woonbegeleiding accepteert noodzakelijk voor het zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, conform de beschikking, is dat een tekortkoming van huurder die de beëindiging van deze huurovereenkomst na 2 jaren rechtvaardigt.

3.7 Voorbeeld 24/7 bereikbaarheid

Woningcorporaties hebben behoefte aan duidelijke afspraken omtrent de bereikbaarheid van de zorgaanbieder bij calamiteiten, zorgen of andere problemen. Dat is een belangrijke voorwaarde om er voor te zorgen dat het groeiend aantal cliënten dat zelfstandig gaat wonen dat ook succesvol kan gaan doen en dat dat niet leidt tot meer problemen voor de cliënt of onze samenwerkingspartners. Daarom zorgen zorgaanbieder en woningcorporatie samen voor een goed steunsysteem waarbij problemen vroegtijdig gesignaleerd worden en escalatie voorkomen wordt.

Afspraken met bv Zayaz en Huis en Erf:

- Voor zaken die urgent zijn maar niet acuut, kan het Team BW Schijndel ingeschakeld worden:
Telefoonnummer team BW Schijndel: 073-5474508
Bereikbaar tussen 8.00 – 21.00 uur
(Ook voor andere zaken, natuurlijk)

- Bij noodsituaties, die niet kunnen wachten tot volgende dag:

Hiervoor kan in principe de politie ingeschakeld worden. De politie kan bij een crisissituatie een inschatting doen of de Crisisdienst van Reinier van Arkel ingeschakeld dienen te worden. Zij zijn 24/7 bereikbaar en beschikbaar.

Mocht er twijfel zijn of de politie nodig is, kan telefonisch overlegd worden met de Nacht-coördinator van Reinier van Arkel. Zij zijn bereikbaar via 073-6585111.

3.8 Servicekosten

Bij onzelfstandige wooneenheden (kamerverhuur) worden gezamenlijke kosten zoals gas, water, licht, afvalstofheffing, de gemeentelijke belastingen, Tv + internetvoorziening opgenomen in de servicekosten, net als bij statushouders. Corporatie bepaalt leverancier. Obv cijfers van afgelopen drie jaar (zorgaanbieder stuurt ze door naar woningcorporatie) wordt een gemiddelde berekend, daar een opslag op gedaan, zodat mensen bij afrekening terugkrijgen ipv bij moeten betalen. Er wordt 1x per jaar afgerekend. Bij tussentijds vertrek wordt afgerekend op basis van werkelijk gebruik. Voor het TV – internet abonnement kan familie / zorgaanbieder goedkoopste aanbieding zoeken als voorwerk.

Tot nu toe kunnen de individuele huurders bij kamerverhuur dan geen kwijtschelding gemeentelijke heffingen aanvragen (situatie Meerijstad). Wordt nog nader onderzocht op uitzonderingsmogelijkheid.

Bij directe betaling door huurder in een zelfstandige eenheid (zoals HAT in 's Hertogenbosch), is een eigen meter randvoorwaardelijk.

De woonbegeleiding bespreekt met bewoners het servicecontract van de woningcorporatie (H&E) als (niet-verplicht, maar wel heel raadzaam) onderdeel van de servicekosten.

Verzekering van algemene ruimten gaat mee in de inboedelverzekering van iedereen individueel. Zal vermoedelijk passen binnen het minimumbedrag.

3.9 Lokale welzijnsorganisatie

In de werkgroep participatie, waarin ook familie en betrokkenen deelnemen, maken welzijnsorganisatie en zorgaanbieder nader kennis. Welzijn De Meerij (WMD) staat zeer positief ten opzichte van activiteiten voor de bewoners van beschermd wonen. Zij geven bovendien slimme ideeën voor contacten met de buurt in Schijndel. Activiteiten die daaruit voortgekomen zijn:

Bezoek team Reinier van Arkel bij Welzijn De Meerij

Verbinding met Maatjesproject

Burendag

Vrijwilligerswerk van één van de cliënten bij het sociaal wijkteam

Medegebruik van Er-op-uit-Bus

Korte lijnen zodat cliënten gemakkelijker hun weg naar Welzijn De Meerij weten te vinden

Ander effect van de werkgroep participatie (met meerdere familieleden als deelnemers) is dat bij meer activiteiten de familie / betrokkenen meedoen.

3.9.1 Sociale kaart

dagdeel	organisatie	plaats	Activiteit	Doelgroep
maandagochtend	WDM	Spectrum	Fietsreparatie	55 plus mannen
			Tekenen en schilderen	30 plus
			Gezelschapsdansen	70 plus
			Hobby metaal	55 plus mannen
			Bewegen op muziek	60 plus
			Keramiek	30 plus
			Taalcafe	30 plus
			Timmercursus	60 plus
		De Vlnk	Inloop ontmoeting	55 plus
		Gasthuis	Inloop/Op de koffie	55 plus
maandagmiddag	WDM	Spectrum	Tekenen en schilderen	30 plus
			Timmeren	60 plus
			Lang zullen ze lezen (alfabetisering)	30 plus
	RvA	Offenbachstraat	Wandelen	
	DAC Zoete inval	Smaldonkstraat	Creatief of spelletjes	
Maandagavond	DAC Zoete inval	Smaldonkstraat	Koken en samen eten	
dinsdagochtend	WDM	Spectrum	Dru Yoga	55 plus
			Tekenen en schilderen	50 plus
			Ipad of tablet	60 plus
dinsdagmiddag	WDM	Spectrum	Mandellatekenen (om de week)	30 plus
dinsdagavond	DAC Zoete inval	Smaldonkstraat	Creatief	
woensdagochtend	WDM	Schakel Wijbosch	55 plus gym	55 plus
		Spectrum	Keramiek	30 plus
			Engels	30 plus
			Creatief atelier	20 plus
			Klein hout	60 plus
			Houtdraaien	60 plus
			Computer op maat	60 plus
Woensdagmiddag	WDM	Spectrum	Timmeren	60 plus
	DAC Zoete inval	Zwembad	Zwemmen	
	DAC Zoete inval	Smaldonkstraat	Creatief	
Woensdagavond	WDM	Spectrum	Engels	30 plus
			Nederlands als 2 ^e taal (voor Polen)	18 plus
Donderdagochtend	WDM	Gasthuis	Bewegen op muziek	60 plus
		De Vlnk	Bewegen op muziek	60 plus
		Kajuit	Gezelschapsdansen	60 plus
		Spectrum	Hobby hout	60 plus
Donderdagmiddag		Spectrum	1 ^e donderdag v/d mnd Repair Cafe	60 plus
	DAC Zoete inval	Smaldonkstraat	Creatief	
Donderdagavond	WDM	Spectrum	Lang zullen ze lezen	30 plus
	DAC Zoete inval	Smaldonkstraat	Koken en samen eten	
Vrijdagochtend	WDM	Spectrum	Om de week bloemschikken	50 plus
		Spectrum	Fietsreparatie	50 plus
Vrijdagmiddag	Beschermd wonen	Offenbachstraat	Creatieve of winkel/wandelact.	

3.10 Cliënten klankbordgroep

Betrokkenheid van cliënten is belangrijk in het project De Kanteling. Maar meedoen in grote bijeenkomsten, is voor de meeste mensen niet vruchtbaar. Ze worden ondergesneeuwd, houden het tempo niet bij. Daarom is met de cliëntenraad van Reinier van Arkel besloten om alle thema's ter advisering voor te leggen in een aparte cliëntenklankbordgroep.

Samenstelling: leden en ondersteuner cliëntenraad, aangevuld met cliënten van de betrokken locaties.

3.9.1 Voorbeeldagenda

30 augustus 2016, 13.30 – 15.30 uur in ABC-gebouw, park Voorburg, Vught

Deelnemers: Endri Boogaarts, Paul van Geene, Frie van Helvoort, Gerdien Vrielink, W van Lankveld, Ad van den Broek, Edwin van Cromvoirt, Jozef Vissers, Vivian Schreurs

- Opening

Zijn er mededelingen, is de agenda akkoord, zijn er aanvullingen?

- Terugkoppelingen Schijndel en Den Bosch (1 bijlage)

Op 18 en 30 augustus hebben de sociaal wijkteams verslag gedaan van hun bevindingen tijdens de keukentafelgesprekken met de cliënten beschermd wonen. Een schriftelijk verslag van Schijndel zit in de bijlage. Het is een lang verslag, dat we in de vergadering nog wel op hoofdlijnen kunnen samenvatten.

De bijeenkomst van Den Bosch is pas op 30/8 in de ochtend, daarvan mondeling verslag.

- Vragen die beantwoord moeten worden

Al in de eerste vergadering over de Kanteling stelden we een aantal vragen, die we nu kunnen proberen te beantwoorden:

- Wie is verantwoordelijk voor leegstand; wie betaalt dan de huur?
- Wie bepaalt wie erbij komt als je meerdere kamers in één huis hebt?
- Wie voert de regie bij een zorgarrangement met meerdere aanbieders; er is één regievoerder per persoon nodig?
- Geef je toestemming voor het inzien van je dossier, of van je behandelplan aan het wijkteam?
- Kunnen ervaringsdeskundigen betrokken worden bij keukentafelgesprekken?

Ook gaf de cliëntenraad een aantal tips; misschien kunnen we die formuleren tot aanbevelingen aan het projectteam.

- Oppassen voor te snelle besluitvorming – mensen moeten weten waarvoor ze tekenen
- Breng dus ook risico's en consequenties in beeld
- Niet over de hoofden van mensen heen praten: praat met mij, niet over mij
- Laat mensen zelf hun dingen verwoorden, dan weet je ook of het goed is overgekomen

- Rondvraag en volgende vergadering

3.11 Werkprocessen sociaal wijkteam

Alle deelnemers in de Kanteling worden voor de definitieve beschikking voorgelegd ter toetsing aan het Netwerk opvang en Wonen.

Toegang en voortgang gezamenlijke verantwoordelijkheid

Iedereen die een *nieuwe beschikking* beschermd wonen krijgt, bespreekt meteen wat het perspectief is op stappen naar zelfstandigheid: hoe zorgen we er samen voor dat jij zo kort mogelijk aangewezen bent op deze voorzieningen en zo snel mogelijk weer op eigen benen kunt (met de begeleiding die nodig is).

Mensen die al beschermd wonen hebben, worden gescreend door aanbieder samen met wijkteam, zodat zij niet 'overvallen' worden als hun beschikking afloopt en een ambulante beschikking krijgen. In dat gesprek kan gekeken worden hoe toegewerkt kan worden naar een volgende stap. Ook hier in een 3maandelijks cyclische manier van gezamenlijke monitoring. Om dit haalbaar te maken, krijgen mensen voorrang waarvan binnen zes maanden de huidige beschikking afloopt.

Korte termijn praktisch

De basis blijft dat mensen de beschikking krijgen die past bij hun ondersteuningsvraag.

Als een kandidaat de stap kan maken naar beschermd wonen thuis en hij woont nu nog bij de zorgaanbieder, dan zal een eigen huurcontract voor een eigen woning pas later in kunnen gaan. Er moet immers nog een woning gevonden worden. Dat hoeft geen belemmering te zijn om de beschikking af te geven van wat iemand nodig heeft. Dus de kandidaat krijgt de beschikking beschermd wonen thuis met intentie tot realisatie binnen zes maanden.

Van belang is onmiddellijk het CAK te informeren over de wijziging van intramuraal naar extramuraal. Stel de beschikking wordt afgegeven per 1 april 2018 en de uiterste beoogde ingangsdatum is 1 oktober 2018 (zes maanden na afgifte beschikking). Door dit op tijd in te zetten, kan iemand dus zes maanden 'sparen' (doordat zorgaanbieder nog kost en inwoning betaalt en cliënt tegelijkertijd geen hoge eigen bijdrage wordt berekend). Daarmee wordt een financiële buffer gevormd waarmee kosten opgevangen worden die voortvloeien uit scheiden van wonen en zorg.

De zorgaanbieder focust de begeleiding op die levensdomeinen die nodig zijn om het wonen mogelijk te maken. Parallel start het proces met de woningcorporatie om woonwensen te inventariseren en een passende woonomgeving te zoeken.

Dat kan in de bestaande woning (huurcontract gaat over van zorgaanbieder naar deelnemer beschermd wonen thuis) óf in een andere woning. Proces van toewijzing loopt via woningcorporatie. De 'overbruggingstijd' tussen beschermd wonen ai en beschermd wonen thuis heeft geen gevolgen voor de financiering van de beschermd wonen plek als die nog tijdelijk doorloopt. Dit wordt verdisconteerd in de totale lumpsum met de zorgaanbieder.

Voor het wijkteam betekent dit, dat de beschikking gewoon gegeven kan worden, ook al wordt ie later geëffectueerd.

In de praktijk blijkt dat tegelijkertijd werken aan daginvulling voor de meeste mensen teveel van het goede is. Dus dan volgorde eerst wonen regelen, daarna focussen op daginvulling.

Als mensen –vanuit hun beperking- niet het plan van aanpak willen ondertekenen, kan er toch een beschikking worden gegeven. Voorwaarden: burger accepteert wél de benoemde ondersteuning in het plan van aanpak en sociaal wijkteam geeft beargumenteerd aan waarom de beschikking nodig is.

Naast de beschikking beschermd wonen Thuis krijgen sommige bewoners ook huishoudelijke hulp. Dat leidt tot precisering van de werkinstructie beschermd wonen:

Voor stap van beschermd wonen all inclusive naar beschermd wonen thuis zijn er twee motivaties: minder directe begeleiding nodig en meer eigen regie / normalisatie van leven / herstel.

Daarbij hoort dat de begeleiding door de zorgaanbieder teruggebracht wordt tot die levensdomeinen die rechtstreeks op de psychische kwetsbaarheid terug te voeren zijn: jezelf staande houden in een complexe omgeving, sociale relaties, dagbesteding, structuur houden. Dus alle zorg/begeleiding 'met de handen op de rug'.

Bij een genormaliseerd leven, is iemand zelf verantwoordelijk voor zijn huishouden en alles wat daarmee samenhangt. Wat binnen de AWBZ benoemd werd als 'hotelfuncties': huis onderhouden, schoonhouden, eten, drinken, de was doen. Maar ook persoonlijke (lijfelijke) verzorging: wassen, aankleden, haren verzorgen enz. Dat hoort dus niet onder de beschikking beschermd wonen thuis, als iemand dit structureel niet zelf kan.

Mocht iemand bij het huishouden ondersteuning nodig hebben, dan kan hij die aanvragen bij het Wmo-loket, net als iedere andere burger. De Wmo-consulent beoordeelt het verzoek. Deze hulp kan dan naast het beschermd wonen thuis worden toegekend. Alle lijfgebonden zorg valt onder de zvw.

3.12 Financiële zaken

Er leven veel vragen over financiën. De meeste mensen in beschermd wonen hebben een laag inkomen. Een speciale bijeenkomst kan veel algemene informatie geven. Veel regelingen zijn gemeentelijk beleid; dat ligt per lokale situatie anders. Vervolgens zullen mensen ook hun individuele situatie in beeld moeten brengen. Onderstaande weergave weerspiegelt de situatie in november 2016 in de gemeente Schijndel.

3.12.1 Verslag voorlichtingsbijeenkomst

29 november 2016

Goed dat veel bewoners van de Offenbachstraat hier met verwanten/betrokkenen aanwezig zijn. Het gaat erom meer te horen over de financiële gevolgen van scheiden van wonen en zorg. Er zijn gasten van Optimisd (uitkeringen) en budgetmaatjes van Welzijn De Meierij (voor persoonlijke ondersteuning). Ook zijn er mensen van het sociaal wijkteam en van Reinier van Arkel.

- Uitkering, bijzondere bijstand en eigen bijdrage

Alle mensen hebben een unieke eigen situatie. Hoe de financiën voor jou precies uitpakken, zal je zelf moeten uitzoeken. Daarbij kunnen de budgetmaatjes van Welzijn De Meierij gaan helpen. Ine van Bakel vertelt hoe de uitkeringen in elkaar zitten. Dat geldt nu voor de gemeente Schijndel. Het kan zijn dat er iets gaat veranderen na 1 januari, als we Meierijstad worden. Maar dat weten we nu nog niet.

Als je een bijstandsuitkering hebt, krijg je bij beschermd wonen een bedrag voor zak- en kledgeld. Dat is 293,- per maand (incl vakantiegeld). Je hoeft dan geen eigen bijdrage aan het CAK te betalen. Heb je een andere uitkering of inkomen, dan betaal je wel een (hoge) eigen bijdrage. Die is afhankelijk van de hoogte van je inkomen en je vermogen. Vaak wel een paar honderd euro per maand. Als je beschermd wonen Thuis krijgt, woon je niet meer 'intramuraal'. Als je geen ander inkomen hebt, dan krijg je een gewone bijstandsuitkering. Voor een alleenstaande is dat € 977,15 per maand (incl vakantiegeld). Die vraag je aan bij Optimisd (na 1 januari 2017 via Meierijstad).

De eigen bijdrage voor het CAK gaat omlaag. Voor mensen met een laag inkomen en weinig vermogen, komt die uit op € 19,70 per maand. Als je op minder dan 110% van het bijstandsniveau zit (= € 1020,-) dan hoef je geen eigen bijdrage te betalen (geldt ook voor Den Bosch). Ook bij een lage WIA-uitkering is er vrijstelling mogelijk voor de eigen bijdrage. Bij pensioen en AOW is het afhankelijk

van de hoogte. Dat moet je dus uitzoeken. Zit je onder de 120% (= € 1113,-) dan kun je bijzondere bijstand aanvragen voor je eigen bijdrage.

Wanneer gaat de lage eigen bijdrage in?

Die wordt aangevraagd vanaf zes maanden vòòrdat de nieuwe beschikking ingaat. Het huurcontract is nu gepland op 1 april 2017. Hiermee kun je een buffer opbouwen, waarmee je straks eventueel extra kosten kunt betalen.

Verder is het mogelijk een beroep te doen op het fonds Maatschappelijke Participatie via Optimisd (of na 1 januari 2017 Meierijstad). Je kunt € 187,- per jaar krijgen, zonder dat je hoeft op te geven hoe je die gaat besteden. Dat mag je zelf weten. Net als met de kinderbijslag.

- Geen (voordeurdelers-)korting op je uitkering

Als je met meer mensen in één huis woont, moet de gemeente je korten op je bijstandsuitkering. Dat geldt **niet** als je een commerciële = marktconforme huur betaalt vanaf ongeveer € 250,- (geldt ook voor Den Bosch).

Mocht je door de woonlasten bij het zelfstandig wonen met je Wajong, WIA of WAO-uitkering onder het bijstandsminimum uitkomen, dan kun je een toeslag aanvragen bij het UWV.

- Zorgverzekering

Je kunt via Optimisd (na 1 januari 2017 via Meierijstad) je aansluiten bij de collectieve zorgverzekering die de gemeente heeft afgesloten bij CZ en VGZ. Dit geldt voor mensen met een minimuminkomen tot 120% van de bijstandsnorm (= 1113,- p/mnd). De gemeente geeft dan een tegemoetkoming van € 20,- p/m als je de basisverzekering + aanvulling (incl tandarts) neemt. Als je de verzekering neemt incl eigen risico, dan krijg je € 40,- per maand. Dat is vooral aantrekkelijk als je niet ineens voor hele hoge kosten wilt komen te staan. Het eigen risico van de zorgverzekering is nu € 385,- per jaar. Je kunt dit vinden op www.optimisd.nl. Vergelijking van zorgverzekeringen kun je vinden op www.zorgverzekeringslijn.nl. Deze werkt zonder winsttoegmerk. Ze verdienen dus niet aan je als je daar een keuze maakt. Dit kun je altijd doen, ook zonder eigen huurcontract!

- Vragen? Meer informatie

Je kunt altijd vragen stellen aan Ine van Bakel van Optimisd. Zij is om de week op maandagmiddag bij het sociaal wijkteam, of op afspraak. Wil je haar spreken, bel dan even met het sociaal wijkteam, dan maakt ze daar graag tijd voor. Het telefoonnummer is 073 – 5440817.

Of stuur een mail: sociaalwijkteam@meerijstad.nl

- Uitgaven

Als je weet wat je inkomen is, maak je een rekensom van je vaste uitgaven, zodat je weet wat je ongeveer overhoudt voor je persoonlijke uitgaven (wat nu zak- en kleedgeld is).

Hieronder een ruwe schatting, die ook weer per persoon precies uitgezocht moet worden.

Vaste lasten	Per maand	
CAK eigen bijdrage	20	Afhankelijk van jouw situatie; uitrekenen op www.hetcak.nl
Huur	250	
Gas, water, licht	100	
Belastingen, verzekeringen, abonnementen tv, internet	50	Zoveel mogelijk opnemen in servicekosten? Tenzij je dan geen ontheffing kunt aanvragen.
Eten en drinken	175	Nibud-norm; afhankelijk van je eigen inkoop
Schoonmaak, onderhoud	50	
Reservering voor grote	10	Als de gemeenschappelijke koelkast stuk gaat, of de

uitgaven		tv of zo.
Zorgverzekering	55	Incl toeslag en korting
Totaal lasten	700	
Over voor eigen besteding	277	Afhankelijk van werkelijke uitgaven

- Budgetmaatjes

Iedereen is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen financiële beheer. Soms is er een bewindvoerder die daarbij helpt, soms een familielid.

Voor de grote veranderingen die gaan komen, kan je tijdelijk ondersteuning krijgen van de vrijwilligers bij Welzijn De Meierij die 'budgetmaatjes' zijn (in Den Bosch: Juvans – [naam] of Bureau Sociaal Raadslieden). Zij helpen bij financiële administratie, aanvragen van uitkeringen, bijzondere bijstand enzovoorts. Zij weten de weg in alle financiële regelingen die er zijn.

Alle mensen die daarvan gebruik willen maken, kunnen dat melden bij Gerard Luijten:

g.luijten@welzijndemeierij.nl.

Tip
Laat een bijeenkomst in de vroege
avond voorafgaan door een kopje
soep met een broodje.

3.13 Bijeenkomst met ervaringsdeskundigen

Mensen horen het liefst van 'peers' wat hun ervaringen zijn, om zichzelf aan te spiegelen. Een verslag van een bijeenkomst met drie mensen in een 'forum' die zelf geambulanteerd zijn. Zij vertellen uit eigen ervaring hoe het bevalt, wat soms moeilijk is, en waarom ze nooit meer terug zouden willen.

- Opening en kennismaking

Goed dat verschillende bewoners van de Offenbachstraat hier met verwanten/betrokkenen bij zijn. Het gaat om meer te horen over hoe andere mensen het zelfstandig wonen ervaren. Hoe zij omgegaan zijn met de veranderingen en de onzekerheden die daarbij horen. Vinden ze het fijn? Als gasten zijn Gerdien, Co en Jolanda bereid om hun ervaringen te vertellen.

Gerdien vertelt dat ze na het beschermd wonen zelfstandig is gaan wonen in een huis in Zaltbommel. Daar woont haar familie en kent ze veel mensen. Zij wilde graag haar eigen huis omdat ze het zat was steeds alles te moeten overleggen. Over welk tv programma, over het eten, over alles eigenlijk. Nu kan ze haar eigen keuzes maken en beslissingen nemen en dat voelt heel goed. Het ging weliswaar heel erg vlug en dat was eng, maar alles is wel goed gekomen.

Co heeft 25 jaar in beschermd wonen gewoond en woont nu zelfstandig. In één huis met Joke. Samen kunnen ze heel goed met elkaar opschieten. Ze zijn vriendinnen, maar geen stel. Ook Co is heel blij dat ze de stap gezet heeft, hoewel zij in het begin eigenlijk niet goed durfde. Nu gaat ze 'voor geen geld terug', zoals ze het zelf zegt.

Jolanda heeft heel erg kort beschermd gewoond. Zij is vrij snel na haar 'opname' stapjes gaan zetten naar meer zelfstandigheid. Van de Offenbachstraat naar de Mandersstraat en toen naar een eigen huis. Dat is fijn, je bepaalt zelf je dagindeling. Hoe laat je opstaat, wat je eet enzovoorts.

De vraag komt wat er gebeurt als je niet zelf kunt koken?

Gerdien reageert dat dat onderdeel voor haar niet moeilijk was, maar op andere thema's heeft ze wel hulp nodig. Ze heeft een PGB en daarmee 'koopt' ze haar eigen hulp in. Nog steeds bij Reinier van Arkel voor de regelmatige consultaties op psychisch gebied. Haar zus helpt haar bij de administratie. En ook omgaan met geld was in het begin moeilijk.

Ook voor Co geldt dat ze hulp en mantelzorg krijgt om haar te ondersteunen bij de financiën.

Bij Jolanda was het ook lang niet altijd gemakkelijk. Het is weleens moeilijk alleen te zijn. Daar heeft zij oplossingen voor gezocht.

Je ziet dus dat iedereen zijn eigen vraagstukken heeft en daar wordt ondersteuning bij gezocht.

Een andere vraag gaat over veiligheid. Wie let er op als je in een crisis komt?

Reinier van Arkel blijft verantwoordelijk voor je ondersteuning en het is belangrijk samen een crisiskaart op te stellen. Dan geeft je zelf aan wie de regie mag overnemen als het met jou niet goed gaat. Bij Gerdien is dat haar zus. Dat heeft ze zo geregeld. Maar zij heeft vooral moeite met het op tijd merken dat het minder gaat. Soms gaat ze dan nog een weekje intern bij Reinier van Arkel. Belangrijk is een goed sociaal netwerk van kennissen, familie, je werk, de kerk. En je moet terug kunnen vallen op een casemanager.

Misschien is het een goed idee om een vast nummer te kunnen bellen in geval van crisis. Zeker als steeds meer mensen zelfstandig gaan wonen.

Een van de bewoners, Jos, zou meer contact willen met de cliëntenraad. Bijvoorbeeld persoonlijk de nieuwsbrief ontvangen. Tip voor de cliëntenraad.

Jos Vissers vindt een verandering niet nodig. De meeste mensen willen het houden zoals het is, ze zijn tevreden.

Dat is niet mogelijk. Nu de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning vanuit beschermd wonen, willen ze ook graag kijken hoe het nog beter kan. Ook al lijkt dat nu misschien moeilijk. Maar de commissie Dannenberg heeft met cliënten, familie/betrokkenen, ervaringsdeskundigen en betaalde professionals een beeld geschetst dat meer perspectief biedt voor cliënten van beschermd wonen. Van cliënt tot wijkbewoner. Meer deelnemen aan het gewone leven, net als anderen. Meer zelfstandigheid en de baas over je eigen leven. Ook al is dat niet gemakkelijk. Met behoud van ondersteuning waar dat voor jou nodig is. Maar ook door te kijken hoe dat anders kan. Niet alles hoeft door gespecialiseerde GGZ-mensen gedaan te worden. We zien dat door de thuiszorg bv heel anders naar je lichamelijk klachten gekeken wordt. Die komen weer met nieuwe inzichten. Nicole heeft daar positieve ervaringen mee. Niet alle veranderingen zijn verslechtingen. Integendeel het is de bedoeling dat het er beter van gaat worden.

Alle veranderingen gaan in samenspraak met de mensen van het sociaal wijkteam. Waarbij er wel samen gekeken wordt hoe het anders, beter kan. En ook een nieuwe beschikking is er niet voor altijd. Als jouw situatie verandert, kun je altijd opnieuw in gesprek met het sociaal wijkteam kijken naar aanpassingen.

Hoe gaat het als er iemand uit een huis weggaat? Wie betaalt dan de huur?

De huur komt voor rekening van de woningcorporatie. Die zal natuurlijk ook snel weer een nieuwe huurder willen. Daarover maakt de woningcorporatie afspraken over het toewijzen van nieuwe kandidaten. Dat zal gebeuren in overleg met de achterblijvende zittende bewoners, ondersteund door de zorgaanbieder.

Voorals de bewoners nauw op elkaar betrokken zijn, is de invloed van een zorgaanbieder groot om samen met de bewoners te zoeken naar een goede match. Problematisch wordt het wanneer er een kamer vrij komt en de zorgaanbieder geen kandidaat heeft. Dat kan ertoe leiden dat een kamer langere tijd leegstaat; of dat de kamer aan iemand anders (zonder zorgvraag) wordt aangeboden. Concluderend blijkt kamerbewoning in een eengezinswoning vanuit huurdersperspectief niet ideaal. Mooier zou zijn als er nieuwbouw zou komen met betaalbare zelfstandige wooneenheden. Maar dat vraagt vaak veel tijd. Het is wel een onderwerp waar de gemeente met de woningcorporatie over nadenkt.

Hartelijk dank aan de ervaringsdeskundigen die hun verhaal wilden vertellen. We zijn er goed mee geholpen.

Tip
Bereid de vragen voor met de gasten;
denk aan een bloemetje of andere
vorm van bedankje.

3.14 Reservering voor gezamenlijke kosten

Het aanleggen van een 'huishoudpot' is onderwerp van gesprek in ieder huis en onderdeel van begeleiding door Reinier van Arkel.

Idealiter heeft ieder huis een eigen aparte huis-bankrekening. Dit blijkt nogal weerbarstig. Een bankpas (betaal/spaarrekening) kan op naam van maximaal 2 personen staan. Haken en ogen:

- 2 bewoners zijn verantwoordelijk voor een rekening (betaling-schulden etc.);
- verplichtstelling tot financiële inleg (boodschappen/onderhoud) kan niet;
- mensen zijn op persoonlijke titel verantwoordelijk en kunnen dus ook in de problemen raken met bijv. uitkerende instanties.

Alternatief van een stichting heeft ook nadelen:

- kosten, zoals oprichten en uitbesteden van vertegenwoordiging (accountant)
- vertegenwoordiging gaat op basis van vertrouwen. Bijv. familielid of betrokkene in het bestuur.

Prima, zolang het goed gaat, maar kan ook grote problemen geven.

Advies van de bank: 'Niet doen!'

Alternatief: dagelijkse/wekelijkse inleg in een huishoudpot en op individueel niveau sparen voor onderhoud.

Wanneer mensen moeite hebben met financiën blijft het advies vrijwillige bewindvoering aan te vragen.

3.15 Mutaties in gedeelde woning

Het onderstaand voorbeeld komt uit Den Bosch. Dit wordt ook toegepast in Schijndel door Huis en Erf.

Daarop wordt aangevuld dat zowel Reinier van Arkel als sociaal wijkteam tegelijkertijd starten met zoeken naar nieuwe kandidaat-huurders bij mutaties. Zodat geen tijd verloren gaat.

Het is belangrijk per organisatie één contactpersoon te hebben. Bij Reinier van Arkel is dat Monique Oomens, bij sociaal wijkteam is dat [teamleider] en van H&E krijgen we nog een naam.

Reinier van Arkel heeft eerste 'recht van voordracht'.

Wanneer Reinier van Arkel kiest voor de verhuur rechtstreeks door Zayaz aan de bewoner, dan geldt het volgende:

- Reinier van Arkel draagt er zorg voor dat (nieuwe) huurders, ook bij tussentijdse huur beëindigingen, voor de woningen worden voorgedragen. Het dient hierbij te gaan om huurders binnen de doelgroep. Reinier van Arkel zal zich maximaal inspannen om zo spoedig mogelijk een binnen de doelgroep passende huurder voor te dragen.

- Reinier van Arkel draagt het verhuurrisico (bestaande uit de maandelijkse huurprijs vermeerderd met de servicekosten) van een woning, wanneer de betreffende woning langer dan één maand onverhuurd is.*
- Zayaz zal een huuropzegging onmiddellijk nadat zij daarmee bekend is geraakt doorgeven aan Reinier van Arkel*
- Reinier van Arkel zal aan de huurders een passend zorgpakket aanbieden en aan blijven bieden en hieromtrent rechtstreeks met de huurders contracteren.*

- Ondertekening huurcontract

Met het aangaan van een persoonlijke huurovereenkomst wordt een spannende periode voor cliënten beschermd wonen afgesloten. Het is goed om hier een formeel moment van te maken.

Ondertekeningen bij Zayaz (24/1) en bij H&E (planning 28/3)

3.16 Lange termijn huisvesting

Nog steeds blijft er behoefte aan een structurele oplossing voor de huisvestingsbehoefte van mensen met psychische kwetsbaarheden.

Hierover gaat de wethouder in gesprek met de bestuurder van de corporatie.

Idealiter komt er nieuwbouw met betaalbare zelfstandige wooneenheden.

Inventarisaties kwalitatieve woonwensen onder cliënten, familie- en betrokkenen:

Kleine studiotjes / appartementen met eigen sanitair en keuken;

Klein: mag rond 45m² zijn;

Betaalbaar = rond € 475 / rekening houden met grens huurtoeslag

15 woningen geclusterd, met gemeenschappelijke ruimte (koken, eten, gesprekken)

Liefst dichtbij voorzieningen omdat mensen minder mobiel zijn.